

Nro. 64.

1815.

GAZETA WIELKIEGO XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

w Sobotę dnia 12go Sierpnia.

OBWIESCZENIE.

Gdy ściepłowany papier na 10 polskich groszy wyprzebowany został, wkrótce także spodziewać się należy ogłoszenia Pruskich ustaw ściepłowych, a podług tych najmniejsza cena arkusza ściepłowanego wynosi 2. dobre grosze Brandenburgskie czyli 15 groszy Polskich, powtórne zaś przebicie papieru ściepłowanego wyższej ceny na arkusze w cenie 10 Polskich groszy, po ukończonej teraz rewizyi Głównej kassy ściepłowej wielorakie pociągnęłoby za sobą nieprzystojności i nieporządek, przeto postanowieniem zostało, iż we wszelkich tych przypadkach, w których wedle dotychczasowych tutejszych ustaw ściepłowych brany bydź musiał arkusz papieru na 10 Polskich groszy, odrąd takowy na 2 dgr. Brandenburgskie czyli 15 groszy Polskich, używany bydź powinien.

Uwielbiamy się o tem wszystkie Królewskie wyższe i niższe Władze Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, oraz cała Publiczność, z tém oświadczeniem, iż dzień 20ty Sierpnia r. b. jest terminem; od którego zacząć się ma wykonywanie niniejszego postanowienia.

Z resztą, dopóki ogólna ustawa ściepłowa nie zostanie ogłoszoną, wszelkie inne dotychczasowe tutejsze prz. pisy ściepłowe utrzymują się w zupełnej mocy.

Poznań dnia 1. Sierpnia 1815.

Królewsko-Pruski Naczelnny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego:
Zerboni di Sposetti.

Z Berlina dnia 8. Sierpnia.

W tej chwili nadeszła tu urzędowa wiadomość, że twierdza *Marientbourg* (między *Naubeuge* i *Philippeville*), po ośmiogodzin-
nym bombardowaniu, poddała się wojsku Pruskiemu pod rozkazami Jego Królewskiej Wysokości Xęcia Augusta Pruskiego.

Chcą mieć wiadomości, że przedugodno-
punkta pokoju podpisane zostały w *Paryżu*
i że w celu uregulowania bliższych warun-
ków i mających się przedsięwziąć rozporządzeń we *Francyi*, będzie miał miejsce Kongres w *Rheims*.

Dzisiejsza gazeta tuteysza zawiera następujący dodatek do umieszczonego już w poprzedzającym numerze opisu obchodu rocznicy urodzin N. Króla w dniu 3. m. b., a który tém większą mieć będzie ważność dla naszych czytelników, gdy ich przekona iż Nestor wojska Pruskiego todem jest z W. Xięstwa Poznańskiego.

„Także w koszarach gwardyi dana była dnia 3. m. b. przez dobroczyńców uczta dla 160 woioowników, którzy przez wojnę r. 1813 i 1814. stali się inwalidami. Zaszczycili ją swą obecnością JWW. Generał Polny Marszałek i Gubernator Hrabia *Kalkreuth* i Generał Porucznik *Braschitsch*, tudzież wielu innych wyższych Oficerów, przez co powszechna i serdeczna radość i weselość powiększoną została. Zdrowie Ngo Króla spełnił przy odgłosie trąb stoletni a od 61 lat w wojsku Królewskiem będący Porucznik *Leopold*, z tuteyszego domu inwalidów.

Starczy ten, rodem z *Osieczny* w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem, służył dawniej w byłym pułku huzarów Generała *Pletz*, jako Podoficer, w roku 1800 dla posesznego wieku i wielu ran przeniesionym został do terazniejszej drugiej Gorno Śląskiej Prowincjonalney kompanii inwalidów, a ztę w roku 1812. do Śląskiego domu inwalidów.

Wybuchnienie przedostatniej wojny ożywiło jego męstwo i nieślakomowym młodzieńca zapalony ogniem, porzucił swój spokojny przytułek, ażeby się przyłożył do pokonania nieprzyjaciela powszechney spokojności i *Europy*. W szeregach piątego Śląskiego konnego pułku młotem walczył w bitwach i potyczkach po nad *Kutzbach*, pod *Goldbergiem*, *Bischofswerda*, *Wartenburgem*, *Lipskiem*, *la Chaussee*, *Chalons* i *Montmirail*. — W *Rheims*, gdzie dla odnowionej rany na nodze w lazarecie się znajdował, dostał się do niewoli nieprzyjacielskiej, z której jednakże wkrótce oswobodzony. wszedł z pułkiem swoim do *Paryża*. We wszystkich

tych wypadkach chlubnie się popisywał według świadectwa dowódcy pułku, i znakomitę męstwem swoim dzielny miał wpływ na swoich młodszych towarzyszyw broni.

N. Król chcąc wynagrodzić przykład rzadkiego poświęcenia się i tyloktuich wienych i czynnych postug *Leopolda*, nie tylko raczył go naysłaskawie obdarzyć Złotym krzyżem drugiej klasy, ale też przeznaczyć go w stopniu Porucznika do tuteyszego domu inwalidów.

Rzeczony *Leopold*, najstarszy może woioownik z pomiędzy wojsk sprzymierzonych, które w przedostatniej walczyły wojnie, odbył dziewięć kampanii, a między temi siedmiolletnią wojnę od początku aż do końca, i we wszystkich, ostatnią wyjąwszy, chlubnie okrył się bliznami. Niczego bardziey nie żądaie, iak tylko tego, iż nie został przypuszczonym do terazniejszego boiu za Króla i Ojczyznę. Spłodził on w pierwszym małżeństwie 16 dzieci, z których tylko jeszcze 4 jest przy życiu; takie zaś w siłach swych pokłada zaufanie, iż się spodziewa obchodzić stoletni jubileusz swego życia.

Cześć, powszechny szacunek i miłość dla tego walecznego Weterana!

Z Wiednia dnia 29. Lipca.

Lucyan Bonaparte przybył dnia 12. Lipca do *Turynu*, w towarzystwie Adjutanta Generała *Bubna*, u którego przednich straż był się zgł. sil. Komendant placu odstąpił go natychmiast do cytadeli, gdzie grzecznie został przyjętym, co przypisują posłudze, którą miał sposobność oddać w *Rzymie* bratu Króla Sardynskiego.

Nieludzkiem obchodzeniem się Bismarcków przymuszeni porwać się do czeza Serwianie, takie powoli odnieśli korzyści, że większa część *Serwii* ozysezoną została z Turków, wyjąwszy twierdze *Belgrad*, *Sabacz*, *Uszicza* i *Semendria*. Przez codziennych utarczek zwiędli dotąd szczęśliwie 4 znaczące potyczki.

Od górnego Renu dnia 30. Lipca.

Alzacya zarządzana będzie przez Austriackiego W. Rządcę jako *Landgraffstwo Alzackie*. — *Paryż* podzielony będzie na cztery okręgi, dla *Austrii*, *Anglii*, *Rossyi* i *Pruss.* — Była Królowa *Hollenderska Hortenzya*, którą *Ludwik XVIII.* zaszczylił tytułem *Księżny St. Leu*, rozdała krótko przed swym odjazdem, 100,000 franków, dla wzajemienia rozruchów na rzecz *Bonapartego*.

Słychać, że Generałowie *Bertrand*, *Lallemant* i *Savary*, odesłani będą z *Anglii* do *Francyi*, i tamże przed Sąd wojenny stawieni.

Wojsko Szwajcarskie powraca już z *Francyi*, kiedy zamiarem jego było zasłaniać granicę, a z tej strony żadney nie ma więcej obawy. Liczba jego znowu do 15,000 ludzi ograniczoną zostanie. — W chwili ustawiania kroków nieprzyjacielskich, *Huninga* wciąż nie wie. Dnia 26. t. m. rzucano z tamtąd przez całą godzinę bomby do *Bazyli*, lecz szczęściem żaden człowiek nieutracił przy tem życia.

Generałowie *Bachmann* i *Castella* podali do *Seymu* Szwajcarskiego o uwolnienie od służby, chcąc się znowu starać u Króla *Francuzkiego* o pomieszczenie.

Z *Akwizgranu* dnia 28. Lipca.

Przybył tu wczoraj *J.W. Generał* piechoty, *Hrabia Taubentzien de Wittenberg*, naczelny wódz 6go korpusu wojska *Pruskiego*, a dziś *J.W. Minister* przychodów, *Baron Bülow*.

Od 6go korpusu *Pruskiego* przechodziła wczoraj tędy brygada *Kluxa*, 6000 głów licząca. Ogół wynosi około 60,000 ludzi, i przyjdzie *Ren* pod *Moguncyą*, *Koblencem*, *Düsseldorf*, *Wexlem* i *Koloniją*.

Z *Fuldy* dnia 17. Lipca.

Większa część naszego kraju przeszła dziś pod panowanie N. Króla *Pruskiego*. Akt odebrania w posiadłość uskutecznił został na zamku w obecności wszystkich znajdujących

się tu urzędników, i ogłoszony przez obustronne patenta. *Cesarsko-Austriacki Minister* *Baron Hugel*, uwolnił mieszkańców od powinności, a *Królewsko-Pruski Kommissarz*, tajny *Radca* *Motz*, obwieścił zajęcie w posiadłość kraju na rzecz N. Króla *Pruskiego*. Mała część *Departamentu Fuldy*, a mianowicie amty: *Sualmünster* z przyległościami, *Brückenau*, *Hammelburg* i część amtu *Bieberstein*, przechodzą ostatecznie pod panowanie *Austrii*; do uskutecznienia aktu w tej mierze wyznaczony jest *Cesarsko-Austriacki Radca* *Handel*. Ta część kraju należy do W. Rządu *Arcy Księżęcia Karola*, rezydującego w *Moguncyi*.

Z *Paryża* dnia 26. Lipca.

Dnia 17. wydał *Davoust* następującą odezwę do swoich żołnierzy:

„Generałowie i Oficerowie powierzonego mi wojska poddali się rządowi *Ludwika XVIII.* Żołnierze, powinność wasza wymaga, ażebyście uległość tę posłuszeństwem waszemu uzupełnili. Zatknięcie białą kokardę i białą chorągiew. Wyciągam po was ciężkie ofiary. Od lat 25 drogiemi były sercu naszemu trzy kolory; lecz oyczyzna nakazuje, ażebyśmy iey ofiarę tę złożyli.

„Niepodobniestwem jest dla mnie, ażebym wam dał rozkaz, któryby niewypływał z czystego uczucia, lub któryby honorowi był przeciwnym. Przed rekiem, wśród podobnych okoliczności, broniłem do ostatniej chwili *Hamburga* i *Hearburga* w imieniu Króla. Wówczas, iak i dziś, słuchałem tylko głosu oyczyzny i miałem na celu iey korzyści. Wszyscy moi żołnierze oddali mi w tem zaletę. Ocalilem dla *Francyi* piękne wojsko; żaden żołnierz nieporzucił swych szeregów, ponieważ każdy z nich wiedział, iż służyć trzeba oyczyźnie pod jakimkolwiek bądź rządem krajowym, i że wojsku nieprzystoi wdawać się w obrady. — Żołnierze, poydźcie za tym przykładem, bróńcie naszę niešťęśliwą Oyczyznę w imieniu

Ludwika XVIII. On i wszyscy nasi spół-
 ziomkowie będą nam wdzięcznymi. Złą-
 czymy się z walecznymi Wandyckymi,
 którzy pragną waleczyć z nami pospołu przeciw
 nieprzyjaciółom *Francyi*. Zachowajcie o-
 czystnie waleczne i liczne wojsko. Zalecaycie
 się dalej karnością woyskową, iak od wyjścia
 waszego z *Paryża*.
 (podp.) *Xiążę Eckmühl.*

Na mocy ustawy Królewskiej wszystkie
 korpusy ochotników rozpuszczone zostały.

W *Dijon* spodziewano się dnia 21. m. b.
 20,000 Austryaków. Dnia 20. przeciechała
 Pani *Ludwikowa Bonaparte* przez *Dijon*,
 w podróży swej do *Szwajcaryi*. Miała
 paszport podpisany przez Xiącia *Otranto*.
 Dnia 18. dany iey był rozkaz w *Paryżu*,
 ażeby się oddaliła z *Francyi*. Adjutant
 Xiącia *Szwarcenberga*, Hrabia *Wojna*,
 towarzyszy iey do miejsca iey przeznaczenia.

Temi dniami pytał się Król *Wellingtona*
 wiele lat ma. — N. Panie, urodziłem
 się roku 1768. — Toż samo *Bona-*
parte, odpowiedział Król: Winna nam
 była Opatrzność to wynagrodzenie.

Pomiędzy 29 zrzucenymi Parami, znaj-
 dują się: Xiążę *Gdański*, (*Lefevre*), Hrabia
Lacepede, Hrabia *Latour-Maubourg*, Xiążę
Praslin, Xiążę *Placencyi*, Marszałek Xiążę
Elchingen, Xiążę *Albufery*, Xiążę *Cone-*
gliano, Xiążę *Treviso*, Hrabia *Boissy d'An-*
glas, Xiążę *Cadore*, Hrabia *Montesquieu*
 i Hrabia *Segur*.

Tę ustawą tegoż dnia zapadłą nakazuje
 Król: 1) Wszyscy Generałowie i Oficerowie,
 którzy go zdradzili przed dniem 23. Marca,
 lub targnuli się zbrojną ręką na *Francyę*
 i rząd, lub gwałtownym sposobem opanowali
 ster rządu, mają być poimani i przed Sąd
 wojenny stawieni; mianowicie: *Ney*, *Labe-*
doyere, dwaj bracia *Lallemant*, *Drouet*,
d'Erlon, *Lefebvre-Dessnouettes*, *Ameilh*,
Brayer, *Gilly*, *Mouton-Duvernet*, *Grou-*

chy, *Clausel*, *Laborde*, *Debelle*, *Bertrand*,
Drouot, *Cambrone*, *Lavalette*, *Rovigo*.

2) Trzydzieści ośm osób mają w trzech
 dniach *Paryż* opuścić i udać się na wskazane
 im miejsca wewnątrz *Francyi*, i zostawać
 tamże pod dozorem, dopóki Izby niezawy-
 rokuia, które z nich oddalić się zupełnie
 z Królestwa, a które pod Sąd mają być oddane.
 Do tych należą: *Soult*, *Alix*, *Excelmans*,
Bassano, *Carnot*, *Vandamme*, *Lamarque*,
Lobau, *Barrère*, *Regnauld de St. Jean*,
d'Angely, *Arihgi*, (Xiążę *Padui*), *Hullin*
 i *Defermont*.

3) Osoby, które opuścić muszą Królestwo,
 mają wolność wyprzedania się w przeciągu roku.

Dnia 29. lipca.

Dnia 27. m. b. przybyła tu Jey Król. Wy-
 sokość Xiężna *Angouleme*. Gwardya naro-
 dowa konna, oddział żandarmeryi i wielu
 Generałów i Oficerów sztabowych wprowa-
 dzało ją do miasta. Gwardya narodowa pie-
 sza stała szpalerem. Xiężna odprawiła wiazd-
 swóy przy nachuczniejszych okrzykach ra-
 dości mieszkańców, wysiadła do zamku *Tuil-*
leryjskiego, gdzie N. Król po oycowsku ją
 przyjął. Wkrótce potem pokazała się Xiężna
 ludowi na balkonie.

Dnia 28. N. Król, *Monsieur* i Xiążę
Berry iedli obiad u Cesarza Austryackiego
 z NN. Cesarzem Rossyjskim i Królem Pru-
 skim, tudzież zpnaydującymi się tu obcymi
 Królewiczami i Xiążętami.

Przybył tu Marszałek *Davoust*, a Mar-
 szalek *Macdonald* wyjechał natomiast dla
 obięcia dowództwa woyska po nad *Loire*.

Prefekt *Sekwany*, Hrabia *Chabrol*, ob-
 wieścił, iż dowodzący General woyska Au-
 stryackiego w *Paryżu*, Xiążę *Maurycy Lich-*
tenstein, wydał rozkaz, podług którego roz-
 kwaterowane woysko niebędzie nadal żywione
 przez gospodarzy, lecz opatrywane będzie
 w żywność z magazynów.

Gazeta urzędowa zawiera co następuje:

Wiernym zasadom przymierza, skojarzonego

między mocarstwami Europejskimi przeciw człowiekowi, który przywłaszczając sobie na nowo władzę nad *Francją*, złał na nią wszelkie klęski, iakie wojna za sobą niesie, kazał Xiążę Regent Angielski, zawsze pragnący ukończenia wojny, zaniechać niezwłocznie wszelkie kroki nieprzyjacielskie podług wybrzeżów Francuzkich, iak tylko powziął wiadomość o poddaniu się *Bonapartego* potędze morskiej N. Króla *W. Brytanii*. Lord *Castlereagh* doniósł urzędownie Francuzkiemu Ministerium o rozkazach swego Monarchy i w skutek tego wydał następującą notę do Xięcia *Talleyranda*.

„Niżej podpisany, pierwszy Sekretarz stanu Jego K. Mci *W. Brytanii* w wydziale spraw zagranicznych, odebrał rozkaz od Jego Królewiczowskiej Mci Xięcia Regenta, ażeby udzielił Xięciu *Talleyrandowi* wiadomość końcem przełożenia iey N. Królowi Chrześciańskiemu, że, iak tylko Jego Królewiczowska Mość dowiedział się o poddaniu się *Napoleona Bonapartego* marynarce Angielskiej, natychmiast wydał rozkazy, ażeby zaprzestano kroków nieprzyjacielskich na wybrzeżach Francuzkich. Podpisany z największem ukontentowaniem komunikuje Xięciu *Talleyrandowi* kopią wydanego w tej mierze rozkazu, i korzystając z tej sposobności, ponawia zapewnienie swego wysokiego szacunku.

Paryż dnia 24. Lipca 1815.

(podp.)

Castlereagh.

Francya i *Anglia* znajdują się więc w tym stosunku do siebie, i w tém położeniu, w iakim były przed dniem 20tym Marca r. b., tak iż poddani obudwóch mocarstw używać będą na nowo korzyści pokoju i zgody, która znowu między obudwoma rządami przywróconą została.

Król Józef mianował Prezesów Kollegiów wyborczych w Departamentach i Powiatach; chcąc zaś wyborowi temu tém większą nadać dzielność i wyższe znaczenie, wybrał brata swego *Monsieur* na Prezesa Depar-

tamentu *Sekwany*, Xięcia *Angouleme* na Prezesa Departamentu *Girondy*, a Xięcia *Berry* na Prezesa Departamentu Północnego. Między innymi Prezesami znajdują się następujące osoby: *Lauriston*, *Angles*, *Flaugergues*, *Barthelemy*, *Dupont*, *Rivaud*, *Macdonald*, *Marmont*, *Lanjuinais*, *Victor*, *Dupuis*, *Chateaubriand*, *Semonville*, *Beuzot*, *Oudinot*, *Marchant*, *Beurnonville*, *Latour d'Auvergne*, *Gouvion*, *Dambray*, *Garnier*, *Fontanes*, *Latour Dupin*, *Perrignon*, *Pastoret*, *Bourienne*.

Ustawa Królewska z dnia 21. brzmi, iak następuje: „Generalowie i dowódcy Departamentów i miast naszego Państwa, którzy gwałtownie i zbrojną ręką przytłómili wylanie się wierności naszych poddanych, lub którzyby się jeszcze tego dopuścili, stawieni być mają przed sąd wojenny, i wedle całego rygoru praw wojskowych karani.

Austriacy grenadyerowie zaciągają od niedawnego czasu na straż u N. Cesarza Rosyjskiego. Królewsko-Pruska gwardya odbywa wewnętrzzną służbę w stolicy, łącznie z Angielskiem wojskiem i gwardyą narodową. Pierwsza stoi w koszarach.

Mówią o bliskim przybyciu do *Paryża* NN. Cesarzowej Rosyjskiej i Austriackiej. W. Xiążę *Konstanty* wkrótce jest spodziewany.

Były Dyrektor poczt *Lavalette* trzykrotnie już był słuchany.

Wojsko Austriackie postąpiło z *Burgundyi* po nad rzekę *Loire*. Nad tą rzeką zebrały się liczne wojska Rosyjskie, Bawarskie i Wirtemberskie. Pod *Orléanem*, *Tours* i *Angres* stoją Prusacy i Anglicy. Główna kwatera Polnego Marszałka Xięcia *Blüchera* przeniesioną zostało do *Rambouillet* i *Chartres*. Stosownie do najnowszych rozkazów, wojsko po nad *Loire* udaje się na leże. Jest ono bliskiem zwinięcia, i rozdzielone ma być do garnizonów. Od dnia 18. całe wojsko nosi białą kokardę. Wieści o

nowych buntach w tém woysku i o potyczce pod *Cosne*, są pienne.

Gazeta urzędowa (*la Gazette officielle*) z dnia 26. zawiera następującą notę urzędową:

Podpisani Ministrowie mocarstw sprzymierzonych wzięli pod ścisłą uwagę oświadczenia, uczynione im ze strony Królewsko-Francuzkiego Ministerium przez Barona *Louis*, w przedmiocie nadania porzadanego biegu administracyi w prowincyach Francuzkich woyskami sprzymierzonymi osadzonych. Nadto przekonani są o konieczności przedsięwzięcia w tym względzie najprędzych i nayskuteczniejszych środków, iżby nie mieli wchodzić z największą łatwością w zamiany, które były powodem do rzeczonych propozycji. Znajdują oni, iż następujące umówione przez nich rozporządzenia naydogodniejszymi są do pogodzenia życzeń Króla z położeniem, w jakim woyska sprzymierzone znajdować się będą przez ciąg pobytu we *Francyji*.

1) Dla zapobieżenia wszelkim zawiłościom, mogącym wyniknąć z niepewności, wktóreby się woyska sprzymierzone we względzie swych dalszych stanowisk leżowych znajdować mogły, oznaczy linia demarkacyina Departamenta, w których woyska sprzymierzone stać i od nich utrzymywane być mają.

2) Rzeczzone Departamenta podzielone będą między rozmaite woyska, tak jednakże, ażeby każde z nich otrzymało oddzielny okrąg, oraz, ażeby w jednym Departamencie tylko woysko jedney i tej samey armii stało.

3) W tych atoli rozmaitych okręgach i zgola we wszystkich zajętych przez woyska sprzymierzone Departamentach, wzięte będzie za zasadę jednostayne systema co do administracyi, z mianowicie co się tycze potrzeb woyska.

4) Powaga Królewska niezwłocznie przywróconą będzie w rzeczonych Departamentach, a Prefekci i Podprefekci przedewszystkiem rozporządzą.

5) Dla należytego tych władz wspierania, a oraz dla zapewnienia się, ażeby z jedney strony wszystko, co się tycze służby i potrzeb woysk sprzymierzonych, ściśle było wykonywane, z drugiej zaś strony, ażeby rzeczzone woyska naywiększy przestrzegały porządek, ustanowieni będą Gubernatorowie woyskowi dla Departamentów, z których się okręgi każdej armii składają. Tymczasem Królewscy Prefekci i urzędnicy publiczni tylko w przedmiotach, dotyczących się służby i bezpieczeństwa woyska, odbierać mają instrukcyę ze strony tychże woyskowych Gubernatorów mocarstw sprzymierzonych.

6) Przedmioty tej instrukcyi bliżej oznaczone zostaną. Wszakże utrzymywanie woysk na jednostaynych polegać będzie na zasadach.

7) Ustanowiona w *Paryżu* ze strony Sprzymierzonych Komisya Administracyina, wniwdzie iak nayrychley w związki z mianowaną przez Króla Komisya.

8) Wydane zostały rozkazy, ażeby wstrzymano Kontrybucye w gotowiznie, nałożone na rozmaite miasta i Departamenta, oraz ażeby w przyszłości żadne podobne Kontrybucye niebyły żądane za szczególnymi rozkazami Generalnych Intendentów woysk sprzymierzonych.

Gdy powyższe rozporządzenia rościągają się tak daleko, ile tego w porę staranność o woyska i woyskowe położenie Sprzymierzencom pozwala, pochwlebiają sobie przeto podpisani, iż Ministerium Królewskie uzna w tém nayrzetelnieyszą chęć przytożenia się z ich strony do przywrócenia powagi Królewskiej, i ulżenia ciężarów wojsennych, ile tego obecne okoliczności dopuszczają.

Mają honor zapewnić Xięcia *Talleyrand* o wysokim szacunku.

Paryż dnia 24. Lipca 1815.

(Podp.) *Metternich. Nesselrode.*

Castlereagh. Hardenberg.

(W skutek powyższej noty ustanowione zostały okręgi dla woysk sprzymierzonych)

w następującym sposobie: 1) Między *Skwang* i *Skaldą* dla wojska Angielskiego; między *Skaldą* i *Wozą* dla Pruskiego; między *Wozą* i *Wozelą* dla Rosyjskiego; między *Murą* i *Sekwang* dla Bawarskiego; między *Renem* i *Loire* dla Austriackiego. *Paryż* z okragiem od rzek oznaczonym, pozostanie wspólnie osadzonym. Rzeką *Loire* uważać się będzie jako granica, za którą nie będą stały żadne wojska sprzymierzone.)

Z Londynu dnia 28. Lipca.

Odebrane dziś listy z *Torbay* i *Plymouth* donoszą, że okręt *Kellerophon*, na którym się *Bonaparte* ciągle znajduje, wypłynął z *Torbay* d. 25. t. m. z południa o godzinie 4. i zwinął do *Plymouth*.

Zanim stanie decyzya względem *Bonaparte* tego, zasiągnięte wprzód będą zdania innych dostojnych Monarchów sprzymierzonych. To przynajmniej zdaje się być rzeczą niezawodną, iż wielu Ministrów jest tego zdania, ażeby go odesłać na wyspę *S. Heleny*. Chciał nawet wiedzieć, że *Admirał Cockburn* odebrał zlecenie, ażeby go tamże zawiózł na liciowym okręcie *Northumberland*, w towarzystwie kilku innych okrętów.

Gazeta *Kuryer* podaje następujące, na podobieństwo do prawdy ugruntowane warunki pokoju między *Francją* a *Sprzymierzonymi*: 1) Zwinięcie wojska ponad *Loire*. 2) Utworzenie nowego wojska Królewskiego. 3) Oddanie w zakład trzech głównych twierdz Francuzkich, aż do ukończenia organizacji tegoż wojska. 4) 800 milionów Franków na wynagrodzenie kosztów. 5) Ukaranie hersztów przez Króla. 6) Wydanie zbiorów kauszu.

Donosze wszystkim moim Szanownym krewnym i przyjaciółm, że dziś zrana o w poł do osmy godziny moja szczęśliwie powita zdrową córkę.

Poznań dnia 11. Sierpnia 1815.

Doktor Freter.

PODZIĘKOWANIE.

Każde wspomnienie, którym mnie natchnie

urzędowanie moje w Powiecie Babimostkim jako Zastępcę Podprefekta, połączone zawsze będzie z najprzyjemniejszym wspomnieniem ich Obywateli i mieszkańców, którym teraz oddaję się z pośród nich naczulże składam podziękki: *JW. Hrabu Unruh*, Działowici *Kargowy*, za Jego dobroć i przyjaźń, których w domu jego miałem honor doznawać; moim Szanownym Spółobywaczom za dowód przychylności, który mi w przedkiem uskutecznianiu rozkazów rządowych okazywali; *WW Radzcom Powiatowym* za gotowość, z którą mnie w różnych zdarzeniach przy rozkładzie ciężarów, światłem i radą swoją wspierali; gminom, które w nadzwyczajnych wydarzeniach uiszczały się punktualnie we wszelkich daninach, przyczyntały się do ziednania mi zaszczytnej zalety Zwierzchności; Oficyalistom biura Podprefektury za ich niezmordowaną pilność; *Panu Burmistrzowi* i wszystkim mieszkańcom miasta *Kargowy* za ich przychylne serce.

Podobną wdzięcznością winien jestem wypłacić się *W. Wodyńskiemu*, Majorowi *Imperatorsko-Rosyjskiemu*, który, jako naczelny urzędnik Rosyjski w Powiecie Babimostkim, we wszelkich wydarzeniach raczył mnie łaskawie wspierać i dawać dowody swej życzliwości.

Poznań dnia 29. Lipca 1815.

Hrabia Skarbek.

*Konsyliarz Ziemiański
Powiatu Inowrocławskiego.*

OBWIESZCZENIE.

Prawami Policynemi jest warowano, aby nikt po rynku, ulicach i przedmieściach, powozem, furą lub konno, przedko iedździć nie ważył się, a to pod karą *Złt. 12*. Gdy tak wa ustawa w niepamięć poszła, i iedździenie przedkie, z uszkodzeniem nawet przychodzących, praktykuje się, Zwierzchność miejscowa przypomnieć tej ustawę Publiczności, sądzi być swoim obowiązkiem, z ostrzeżeniem, iż każdy onęż przepujący, karze powyższej Policyney nieuchronnie podpadnie. Poznań dnia 6. Sierpnia 1815.

Prezydent miasta *Poznań*.

Doniesienie. Świeżey wody źródełcey *Selter-skiej*, *Egerskiej* i *Kudowkiej* w połowicznych fiaskach kamiennych, dostać można w rynku pod *Nrem 87*.

Poznań dnia 11. Sierpnia 1815.

Wdowa Stimming.

Uwiedomienie. Kto by sobie życzył dać pieniądze na pierwszą *hipotekę*, raczy się zgłosić na *Wodacy nacy* pod *Nrem 186*.

Doniesienie. Nowe ołederskie śledzie przybyły do handlu staj. tego *Gumprecht*.

Uwiedomienie. Utrzymywany dotąd pod firmą *St. Powelkiego* i kompanii handel wina, prowadzić będę od dnia dzisiejszego na mój własny rachunek pod wyrażoną niżej firmą, przywiązując na siebie wszelkie *activa i passiva*. Donosząc o tem Szanowney Publiczności, a mianowicie moim nader szacownym przyjaciółom, zapewniam ich: iż naysilniejszém będzie moim staraniem dogadzać iaknylepiej ich życzeniom.
Poznań dnia 23. Lipca 1815.

Sinnisław Powelski.

Uwiedomienie. Wexel daty 17. Stycznia 1815. przez *W. Loewe et Comp.* dla s. p. *Ant. Rzepchkiego* wydany na 500 Tal. zaginął. Przez publ. ogłoszenie się ten wexel za nieważny uznaje i *W. Loewe* temu tylko wspomnianą sumę 500 Tal. zapłacić będzie obowiązany, kto od Opiekunów małoletnich po świętej pamięci *Dyrepeckum* pozostałych, *W. Leiner*, Konsyliarza Dyrekcji Skarbu Departamentu Bydgoskiego, umocowany będzie.

U w i a d o m i e n i e.

Notaryusz Publiczny Powiatu Sremskiego uwiadoma Publiczność, iż przez kontrakt przedślubny między Jasnem Wielmożnym *Antonim Filipem Lewińskim*, Prezesem Trybunału Handlowego i Sędzią Trybunału Cywilnego, a Jasnem Wielmożną *Ludwiką z Bardskich Krzyżanowską*, wdową, Sędzią Pokoju Powiatu Sremskiego, dnia 17. Maja r. b. sporządzony.

rozłączenie majątków ustanowione zostało.

Toporski.

Do naciesia. W domu pod Nrem 31. małoletnich *Brzechyńskich*, wypuszczona będzie izba z alkiem, kramnikiem, stajnią, przez publiczną licytację od S. Michała r. b. do tegoż święta roku przyszłego; o warunkach do kontaktu dowiedzieć się można od Opiekunów. Termin licytacji wyznacza się dnia 28. m. b.

Poznań dnia 13. Sierpnia 1815.

Matej Brzechyński,

W. Gościński,

} Opiekuni.

Do wypuszczenia. Podpisany Patron przy Trybunale turejszym, jako ustanowiony Syndyk upadłości *Wgo de Sirenter*, uwiadoma niniejszém Publiczności, iż należąca do masy stajnia z wozownią i całym składem przy bramie Wronieckiej pod liczbą 306, na dniu 22. Sierpnia r. b. o godzinie 3iej popołudnia, przez publiczną licytację więcey dającym w roczny najem od S.

Michała r. b. poczynając, wypuszczoną zostanie. Mający ochotę do naciesia wzywają się na powyższy termin, który się w zamieszkanu podpisano odbywać będzie.

Poznań dnia 4. Sierpnia 1815.

Sarnowski.

Do przedania.

Do ostatecznego i stanowczego przysądzenia nieruchomości po *Jakubie Mazurowiczu* pozostałych w mieście *Szmiglu*, iako to:

- 1) Pogorzeliska domu Nro. 1. na rynku z pozostałemi materyałami i prawem robienia piwa i wódki, na 2100 złot. pol. ocenionego, na które już zaliczowano na pierwszym terminie 3015 złot. pol.
- 2) Tak zwanego folwarku czyli domu z ogrodami Nro. 264. na 900 złot. pol. ocenionego, na który już zaliczowano 2,200 złot. pol.
- 3) Kwarty roli między *Reich* i *Weikert* położonej, ocenionej na 2100 złot. pol. na którą już zaliczowano 2,275 złot. pol.
- 4) Kwarty roli przy cegielni, której wartość takową wynosi 1,800 złot. pol., i na którą w pierwszym terminie już zaliczowano 1,810 złot. pol.

Nieży podpisany wyrokiem Przezw. Trybunału Cywilnego w Poznaniu d. d. 12. Maja r. b. do tego umocowany Kommissarz, na żądanie opieki małoletnich *Mazurowiczów* wyznaczył termin na Poniedziałek, to jest: dzień 28. Sierpnia r. b. przed południem o której godzinie w pomieszkaniu matki i opiekunów małoletnich *Maryanny owdowiałej Mazurowiczowej*, teraz zamężnej *Reichowej* w *Szmiglu*, na którym to terminie jeżeli prawne przeszkody nie zaydą, Plus-heytan-tyzacykaryi spodziewać się mogą.

Leszno dnia 18. Lipca 1815 roku.

S. G. Laube,

sbiswiłło

Not. Pow. Wschowskiego.

Do zadzierżamienia.

W *Smilowie*, w Powiecie Odolanowskim, w Wielkiem Kieściew Poznanińskim, blisko granicy Śląskiej, młyn wodny o czterech kołach, nigdy nieustający, na rzece *Prosnie* s tuowany, wraz z budynkami, ogrodem, iako i hubą roli, w dziedziczną dzierżawą possessyą czyni w erb-pakt ma. bydz wypuszczony.

Ochotę nabyć tegoż młyna mający, na gruncie dobr *Smitowo* u samego Działdica zgłoszą się mogą. *Smitowo* dnia 1. Sierpnia 1815 roku,

Dodatek.

— Z Poznania. —

Do umieszczonego w przeszłej gazecie opisu obchodzonej tu z powszechną radością, a na zawsze pamiętnej uroczystości dnia 3. Sierpnia, winniśmy jeszcze przyłączyć następujący dodatek co do oświecenia miasta. Ratusz, ten gmach publiczny, zdobiący wspaniałą i rzadką strukturą miasto tutejsze, w dołu tym obsypany prawie był lampami; najwyższe ganki wieży okryte były światłem; ganek niższy żelazny, prócz ozdobnie urządzonych świateł, miał jeszcze gustownie ustrojone gzymsy. Pięć transparentów, czoło krążganków zajmowały. Średni na purpurze Królewskiej, którą utrzymywały geniusze w postaci godzin szczęśliwych, wyobrażoną miał cyfrę J. K. Mci, wierzch purpury zdobił wieniec laurowy, pod którym świecił zwycięzki krzyż żelazny, a orzeł Królestwa z herbem Wielkiego Xięstwa Poznańskiego skrzydłami rozciągniętymi unosił się w świetle iutrzenki nad ogółem. Transparent drugi wystawiał Rząd słodki w postaci matrony, ozdobionej egidą Minerwy i wiencem różowym; rozciągała ona tarczę opieki na ludy Xięstwa pod iey zastłonę dążące; obfitość spoczywała przy iey stopach, a czas zbierając z iey rąk kwiaty i owoce rozmaitych korzyści, roznosił je dla wszystkich stanów. Transparent trzeci wystawiał Prusy i Xięstwo podające sobie ręce iedności i przywiązania nad ołtarzem stolicy Xięstwa, prócz zdobiącego girlandą geniusza tę grupę, dwa serca w laurze umieszczone, unosiły się nad nią w gorących stałością płomieniach. Dwa inne wyobrażały Sławy zwycięzkiemi trofeami ozdobione, które dzień ten szczęśliwy w śpiesznym biegu świata głosiły.

Z pomiędzy domów mieszkańców, którym natchnięcie wewnętrzne, szczęśliwa zmiana okoliczności, i pełne zaufanie do dawnó ulubionego Rządu, wylać się pozwoliły w publi-

cznem okazaniu swych uczuć, celowały szczególnie, (prócz innych, niemniej co do gustu, staranności i kosztówłożonych, uwagę całą ludu i znawców zwracających domów), zamieszkania Z. Prezydenta Muncypalnego, *Batkowskiego*, PP. *Treppmachera*, *Kupki*, *Heitmana*, i wdowy *Tschuschke*. U pierwszego nietylko że wszystkie okna girlandami ozdobiono i lampami oświecono, ale nadto transparent ieden szczególnie, jako wyrażający uczucia Rządzący miasta, wszystkich zajmował zachwyceniem. Miasto w postaci *Cybelli*, mającey szczególnież znamie wieży Poznańskiej w koronie, z rozkoszą pieściło na łonie imie drogie N. Króla, krórego Rządu wiele dobrodzieystw na nie wylały. Orzeł połączony z herbem Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, ocieniając wszystko skrzydłami, rzucał promienie szczęścia na miasto.

Dom JPana *Treppmachera*, tak z swego narożnego położenia, jako też wielkości budowy, sprawiał nayprzyjemniejszy widok w ozdobach ognia szczególnież dobranych; przed wchodem brama pełna światła, wsparta przystosowaniami skrzydłami i dwiema piramidami, odbliła jasnością ku wielu transparentom we wszystkich oknach, wystawiającym wszelkie nadzieie kraiu, kunszta, handel it. d. gzymsy budowli z obydwóch stron w girlandy lamp, i w różne inne kształty ubrane, przyjemnie zachwycaly oczy widzów. Szczególnież podobala się wszystkim cyfra J. K. Mci, której litery odmiennymi kolorami lamp ozdobione, panowały nad całym przyjemnym widokiem.

Obok tego domu zaraz mieszkanie kapca tutejszego, JP. *Kupke*, ozdobnie rzesistém obsypane światłem iasniało wśród rozmaitych upiéknień. Transparent ieden szczególnież miłą wystawiał scenę: — był to Polak w narodowym ubiorze, zaprzysięgający przed

ołtarzem bratersko z Prusakiem wierność, iedność i przywiązanie.

Co do gustu i szczególniej uderzającego oświecenia, przyznać należy przed innemi pierwszeństwo P. *Berger*, kupcowi. Dom na rynku nowym i ulcy Wodney położony, z przodu ozdobiony był podniesionemi wgórę girlandami z liści i kwiatów, pomiędzy ktorými mnóstwo koron ogniowych błyszczało; okna dobranemi ogniami, żywe rozrzucając światło, szczególniejszy czyniło skutek. *Facyata* tylna czarowała przedziwném widowiskiem, iakie wystawiały tęcz ogromna, godło przymierza, zajmująca cały prawie budynek. *Transparenta* dobrego pęzła, wystawiające obrazy szczęścia i pieczołowitości rządu, zapępniały okna; środek ich zajmowały dwie osoby, to jest: Polak rzucający się w uścisk Prusaka; girlandy lamp, ukrytych w kolorowych przezroczystych obłęgach, zachwycaly oko czarującym skutkiem.

JP. *Heitmann* szczególniej szczęśliwą myślą ozdobił cyfrę Królewską; była ona na tle ciemném wycięta, a w wycięcia powprawiane szkła szlifowane, które przy świetle, iak gdyby drogie kamienie precudne kolory wyrzucały.

Dom JPani *Tschuschki* na placu ulicy Fryderykowskiej, cały masą lamp gorejących okryty, niemniej zachwycający i wspaniałe czynił widowisko, prezentując ognie swe potroynie: raz na budowli, drugi raz w przeciwnym stawie, a nareszcie odbijając poświatą o wieżę kościoła Panien Katarzynek.

Jest to tylko mała liczba z wyrażonych domów, które tego przyjemnego wieczora szczególniej celowały oświeceniem. Dosyć jest powiedzieć, że wszystkie rzęsistemi iskrząc ogniami, wśród nocney pomroki, widok światłości dzienney sprawiały. Wszędzie nasuwały się oku ciekawych widzów drogie nam cyfry *F. W. R.* i *A. R.*

KONSTYTUCYA

wolnego miasta Krakowa.

Artykuł I. Religia Katolicka, Apostolska Rzymska, utrzymuje się za religią królową.

Art. II. Wszystkie wyznania chrześcijańskie są wolne, i nie stanowią żadney różnicy w prawach towarzyskich.

Art. III. Prawa aktualne rolników będą utrzymane. W obliczu prawa, wszyscy obywatele są równi i wszyscy zostają pod równą onegoż opieką. Prawo opieki się także wyznaniem tolerowanemi.

Art. IV. Rząd wolnego miasta *Krakowa* i jego okręgu zostało w Senacie, złożonym z dwunastu członków nazwanych Senatorami, i z iednego Prezesa.

Art. V. Dziewięciu Senatorów, licząc wto Prezesa, będą obrani przez zgromadzenie Reprezentantów. Czterech zaś zostanie wybranych przez Kapitułę i Akademię, z których każda mieć będzie prawo mianowania dwóch członków z pośród siebie do zasiadania w Senacie.

Art. VI. Sześciu Senatorów będą dożywotni. Prezes Senatu zostawać będzie w urzędzie przez lat trzy, lecz może być na nowo obrany. Połowa innych Senatorów wyjdzie co rok z Senatu dla ustąpienia miejsca nowo wybranym. Wiek oznaczać będzie wyście tych trzech członków, którzy mają opuścić swoje miejsca na końcu pierwszego upłynionego roku, to jest: najmłodsi wiekiem, wyjdą najpierwsi. Ze czterech zaś Senatorów delegowanych przez Kapitułę i Akademię, dwóch pozostanie przy urzędzie dożywotnie, a dwaj inni będą się odmieniać z końcem każdego roku.

Art. VII. Członki Duchowieństwa świeckiego i Akademii, również właściciele ziem, domów, i jakichkolwiek innych dobr nieruchomości, jeżeli opłacają pięćdziesiąt złotych podatku gruntowego: antreprenierowie fabryk i rękodzieln, kupcy hurtowni i ci wszyscy, którzy są zapisani za członków bursy; artyści w sztukach pięknych celujący, i nauczyciele szkół, doszedłszy wieku oznaczonego, mieć będą prawo polityczne obieralności. Mogą także sami być obranymi, gdy dopełnią innych warunków prawem przepisanych.

Art. VIII. Senat mianuje urzędników administracyjnych, i odwołuje podług woli urzędników przez siebie ustanowionych. Mianuje także na wszystkie beneficya kościelne, których

kollacya należała do Rządu, z wyjątkiem czterech miejsc w kapitule, które są zachowane dla doktorów fakultetów odbywających funkcye nauczycielskie, a na które Akademia mianować będzie.

Art. IX. Miasto Kraków z swoim okręgiem podzielone będzie na gminy miejskie i wiejskie. Pierwsze z nich mieć będą, ile miejscowość dozwoli, każda po dwa tysiące, drugie zaś, najmniej po trzy tysiące pięćset dusz. Każda z tych gmin mieć będzie Wójta wolno obranego, i obowiązane go wykonać rozkazy Rządu. W gminach wiejskich może być kilku zastępców Wójtów, jeżeli okoliczności tego wymagają.

Art. X. Każdego roku w miesiącu Grudniu będzie zgromadzenie Reprezentantów, którego posiedzenia dłużej nad cztery tygodnie trwać nie mogą. Do tego zgromadzenia przywołane będą wszystkie własności władzy prawodawczej. Rozstrząsać będzie rachunki roczne administracyi publiczney i stanować coroczny budżet. Toż zgromadzenie obierać będzie członków do Senatu, podług artykułu organicznego tym końcem postanowionego. Będzie także obierać Sędziów. Mieć będzie prawo oskarżenia (większością dwóch trzecich części głosów) wszelkich urzędników publicznych, o zdradę, lub nadużycia w sprawowaniu swoich urzędów posądzonych, i oddania tychże pod sąd najwyższy.

Art. XI. Zgromadzenie Reprezentantów składać się będzie:

- 1) Z deputowanych gmin, z których każda wybierać będzie jednego.
- 2) Z trzech członków delegowanych od Senatu.
- 3) Z trzech Pralatów delegowanych od Kapituły.
- 4) Z trzech Doktorów fakultetów delegowanych od Akademii.

Z sześciu urzędników poiednawczych w czynności będących, z kolei branych. Prezes zgromadzenia, wybrany będzie z pomiędzy trzech członków delegowanych od Senatu. Żaden projekt do prawa, dążący do wprowadzenia jakiej zmiany w prawie, lub trwałem urzędowaniu, nie będzie mógł być wprowadzony do deliberacyi zgromadzenia Reprezentantów, jeżeli nie był poprzednio Senatowi komunikowany, i jeżeli tenże propozycyi większością głosów nie przyjął.

Art. XII. Zgromadzenie Reprezentantów,

zatrudni się ułożeniem kodexu cywilnego i kryminalnego, i procedury. Wyznaczy niezwłocznie Kommissyą obowiązana przygotować to dzieło, w którym mieć należy słuszne względy na miejscowości kraju, i ducha mieszkańców. Dwóch członków z Senatu będzie do tej Kommissyi przydani.

Art. XIII. Jeżeli prawo niebędzie przyjęte przez siedm. osmych części Reprezentantów, i jeżeli Senat większością dziewięciu głosów uzna być zgodnem z dobrem publicznem, ażeby to prawo raz jeszcze poddać pod rozstrząsanie Prawodawców, w takim razie odesłane zostanie do decyzji zgromadzenia w roku następnym. Gdyby ten przypadek tyczył się materyi skarbowych, prawo roku zeszłego zostanie w swej mocy, aż do ustanowienia nowego prawa.

Art. XIV. Na każdy okrąg najmniej sześć tysięcy dusz zawierający, będzie mianowany przez zgromadzenie Reprezentantów, jeden Urzędnik poiednawczy. Urząd jego trwać będzie lat trzy. Oprócz obowiązków poiednawcy, czuwać będzie z urzędu nad sprawami małoletnich, iako też nad processami dotyczącymi funduszy i własności należących do kraju, lub Instytutów publicznych. Pod tym dwoiakim względem, znosić się będzie z najmłodszym Senatorenem, któremu wyraźnie polecone zostanie czuwanie nad tem wszystkiem, co się tyczy spraw, ściągających się do funduszu, lub własności krajowych.

Art. XV. Będzie sąd pierwszy Instancyi, i sąd Appellacyiny. Trzech Sędziów w pierwszej Instancyi, a czterech w sądzie Appellacyiny, łącząc w to ich Prezesów, będą dożywotni. Inni zaś Sędziowie dodani każdemu z tych Sądów w liczbie potrzebney stosownie do miejscowości, zależyć będą od wolnego wyboru gmin, i sprawować swe urzędy tylko przez ciąg czasu, prawami organicznymi postanowiony. Te dwa sądy, wyrokować będą we wszelakich processach bez różnicy ich natury, lub stanu osob. Jeżeli wyroki dwóch instancyi są zgodne w swoich decyzjach, odwołanie się nie ma miejsca. Jeżeli zaś ich decyzye różnią się w treści, lub Akademia rozstrząsnawszy akta processu, uzna, iż jest powod uskarżania się na zgwałcenie prawa, lub form istotnych procedury w materyi cywilney, również w wyrokach stanowiących karę śmierci, lub infamii, sprawa raz jeszcze odesłana będzie do Sądu Appellacyinego, lecz w tym

przypadku do liczby Sędziów zwyczajnych, dołączeni będą wszyscy Sędziowie poiednawczy z miast, i cztery osoby, których każda z stron pryncypalnych podług woli swojej wybrać może połowę z pomiędzy obywateli. Przytomność trzech Sędziów potrzebna jest do wyrokowania w pierwszej; pięciu w drugiej; a siedmiu w ostatniej Instancyi.

Art. XVI. Sąd najwyższy, na przypadek przewidziany w artykule 10tym składać się będzie.

1. Z 5ciu Reprezentantów losem wybranych.

2. Z trzech członków Senatu wybranych przez tenże Senat.

3. Z Prezesów obu Sądów.

4. Ze czterech Urzędników poiednawczych, z kolei powołanych.

5. Z trzech obywateli wybranych przez Urzędnika do Sądu pociągniętego.

Przytomność dziewięciu członków potrzebna jest do wydania decyzji.

Art. XVII. Procedura w materji cywilnej i kryminalnej będzie publiczna. W instrukcyi processów (a mianowicie tych, które są właściwie kryminalne) ma być użyta Instytucja przysięgłych stosowna do miejscowości kraju, oświecenia i charakteru mieszkańców.

Art. XVIII. Sądownictwo jest niepodległe.

Art. XIX. Po upłynieniu szóstego roku od daty publikacyi ustawy konstytucyjnej, warunki do zostania Senatorem z wyboru Reprezentantów będą:

1. Mieć lat 35. skończonych.

2. Odbędz zupełne nauki w iednej z Akademii, leżących w krajach dawnego Królestwa Polskiego.

3. Sprawować urząd Wójta przez lat dwa, Sędziego przez lat dwa, i Reprezentanta przez dwa zgromadzenia.

4. Mieć własność nieruchomą płacącą 150 zł. pol. podatku gruntowego, nabytą na rok przynajmniej przed elekcyą.

Warunki do zostania Sędzią będą:

1. Mieć lat 30 skończonych.

2. Odbędz nauki zupełne w iednej ze wspomnianych wyżej Akademii, i otrzymać stopień Doktora.

3. Pracować przez rok ieden przy Pisarzu sądowym i podobnie praktykować przez rok przy Adwokacie.

4. Mieć własność nieruchomą, wartości ośm tysięcy zł. pol. nabytą na rok przynajmniej przed elekcyą.

Do zostania Sędzią ggiey Instancyi, lub Prezesem iednego z dwóch sądów, potrzeba oprócz powyższych warunków, odbydz urząd Sędziego pierwszej Instancyi lub Urzędnika poiednawczego przez lat dwa, i raz ieden bydz Reprezentantem.

Ażeby bydz wybranym na Reprezentanta gminy, potrzeba:

1. Mieć 26 lat skończonych.

2. Odbędz nauki zupełne w Akademii Krakowskiej.

3. Mieć własność nieruchomą oszacowaną na 90 zł. pol. i nabytą na rok przynajmniej przed wyborem.

Wszystkie te warunki w artykule niniejszym wyrażone, nie stosują się do tych osób, które w czasie exystencyi Xięstwa Warszawskiego sprawowały urzędy zawisłe od nominacyi Króla lub od wyboru na seymikach, ani do tych, które te teraz otrzymują z władzy Mo-carzów kontraktujących. Te będą mieć zupełne prawo zostania mianowanymi lub obranymi na wszystkie urzędy.

Art. XX. Wszystkie akta rządowe, prawodawcze i sądownicze, pisane będą w języku polskim.

Art. XXI. Dochody i wydatki Akademii składać będą część budżetu ieneralnego miasta wolnego Krakowa, i iego okręgu.

Art. XXII. Służba bezpieczeństwa wewnę-trznego i policyi, odbywać się będzie przez oddział dostateczny milicyi mieyskiej. Ten oddział będzie koleją zmieianony i pod komendą Oficera liniowego, który służąc zaszczytnie, przyimie ten rodzaj służby spokoynę.

Będzie uzbroiona, i ubrana dostateczna liczba żandarmów, dla bezpieczeństwa dróg i wsi.

Hrabia Rassumowski.
Xiażę Metternich. —
Xiażę Hardenberg.